

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 18 від 27.08.2019)

Голова Науково-методичної ради
_____ М. В. Дутчак

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В ГЕРОНТОЛОГІЇ ТА ГЕРІАТРІЇ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

спеціалізація: 227. 1 Фізична терапія

освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ФТ 5

мова навчання: українська

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

«This project has been funded with support from the European Commission. This syllabi reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein»

Розробники:

Гаврелюк Світлана Василівна, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії doctsvit@gmail.com

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою фізичної терапії та ерготерапії
(засідання кафедри 21 серпня 2019 р., протокол № 20)

Завідувач кафедри _____ професор О. Б. Лазарєва

ПОГОДЖЕНО:

Начальник навчально-методичного відділу
_____ С. І. Попович

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти
_____ О. І. Рудешко

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до аналізу медичних, соціальних та особистісних проблем на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності (МКФ); розуміння складних патологічних процесів та порушень, які піддаються корекції заходами фізичної терапії. Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС. Основні теми: сучасні уявлення про старість і старіння; фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття; фізична терапія та ерготерапія при вікових структурно-функціональних змінах різних органів і систем. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competences defined by the educational and professional program, in particular the ability to analyze medical, social and personal problems on the basis of the biopsychosocial model of life limitation (ICF); understanding of complex pathological processes and disorders that can be corrected by physical therapy measures. Discipline - 5 ECTS credits. Main topics: modern ideas about old age and aging; factors that determine the health of older people and active longevity; physical therapy and ergotherapy for age-related structural and functional changes of different organs and systems. The final grade is based on the results of the current examination and examination.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до розуміння клінічного діагнозу пацієнта/клієнта, перебігу захворювання, принципів та характеру лікування; обстеження та визначення функціонального стану, рівня фізичного розвитку, рухових та інших порушень осіб похилого і старечого віку, та проведення фізичної терапії та ерготерапії особам геронтологічного віку.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія, спеціалізація 227.1 Фізична терапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК5	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК6	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК9	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК10	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК11	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК12	Здатність працювати в команді.
ЗК13	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК14	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК19	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Фахові компетентності спеціальності	
СК 01	Здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії.
СК 02	Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування.
СК 03	Здатність проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.
СК 04	Здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію.
СК 05	Здатність обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.
СК 06	Здатність допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби.
СК 07	Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії.
СК 08	Здатність визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта.
СК 09	Здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами.
СК 10	Здатність до ведення фахової документації.
СК 11	Здатність впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність.
СК 13	Здатність здійснювати менеджмент у фізичній терапії, керувати роботою асистентів та помічників.
СК 14	Здатність діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.
СК 15	Здатність здійснювати підприємницьку діяльність у фізичній

	терапії.
--	----------

Обсяг навчальної дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	16	0	34	0	100	150

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи»; «Клінічний реабілітаційний менеджмент при неврологічних дисфункціях»; «Тренування рухової активності хворих та неповносправних»; «Фізична терапія та ерготерапія при когнітивних розладах»; «Пропедевтика внутрішніх хвороб»; «Терапевтичні вправи»; «Преформовані фізичні чинники»;

на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Фізична терапія та ерготерапія при захворюваннях внутрішніх органів»; «Методи обстеження у фізичній терапії».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього			
		л.	прак.	с. р.		л.	прак.	с. р.
Тема1. Сучасні уявлення про старість і старіння. Основні гіпотези і теорії старіння.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей	8	2	2	6	-	-	-	-

літнього віку та активне довголіття.								
Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.	20	2	4	14	-	-	-	-
Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб літнього віку.	20	2	4	14	-	-	-	-
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях системи сечовиділення у осіб літнього віку.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.	28	2	8	16	-	-	-	-
Тема 8. Фізична терапія при	24	2	6	16	-	-	-	-

захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.								
Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.	10	-	2	8	-	-	-	-
Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях системи крові у осіб літнього віку.	10	-	2	8				
Всього годин:	150	16	34	100	-	-	-	-

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Сучасні уявлення про старість і старіння.

Загальні відомості про старість і старіння, основні гіпотези і теорії старіння. Патологічне і фізіологічне старіння. Критерії прискореного старіння.

Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.

Геріатричні синдроми. Синдром старечої астенії. Саркопенія. Фактори геропротекторного впливу. Профілактика порушень сну і психічних розладів в людей літнього віку.

Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.

1. Загальні відомості про вікозалежні зміни системи дихання. Хронічний бронхіт. Гостра пневмонія. Бронхіальна астма. Хронічне обструктивне захворювання легень. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб літнього віку.

2. Загальні відомості про вікозалежні зміни серцево-судинної системи. Атеросклероз. Ішемічна хвороба серця. Інфаркт міокарда. Артеріальна

гіпертензія. Хронічна серцево-судинна недостатність. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни шлунково-кишкового тракту. Дисфагія. Синдром мальнутриції. Синдром нейрогенного кишечника. Хронічний гастрит. Виразкова хвороба. Захворювання жовчного міхура, підшлункової залози, печінки. Рак шлунку. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях системи сечовиділення у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни системи сечовиділення. Синдром нетримання сечі. Пієлонефрит. Аденома передміхурової залози. Рак передміхурової залози. Рак сечового міхура. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни нервової системи. Судинні захворювання мозку. Когнітивні порушення та хвороба Альцгеймера. Хвороба Паркінсона. Захворювання периферичної нервової системи. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни опорно-рухового апарату. Остеопороз. Деформуючий остеоартроз. Ревматоїдний артрит. Подагра. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни ендокринної системи. Цукровий діабет. Захворювання щитоподібної залози. Ожиріння. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях системи крові у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни системи крові. Порушення гемостазу. Анемії. Онкогематологічні захворювання. Визначення, етіологія,

епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Сучасні уявлення про старість і старіння.	1. Сучасні уявлення про старість і старіння. Основні гіпотези і теорії старіння.	2	-
Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.	2. Геріатричні синдроми. Фактори ризику, діагностика і засоби попередження передчасного старіння.	2	-
Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.	3. Фізична терапія при хронічному обструктивному захворюванні легень у осіб літнього віку.	2	-
	4. Фізична терапія при гострій пневмонії та бронхіальній астмі у осіб літнього віку	2	-
Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб літнього віку.	5. Фізична терапія при атеросклерозі та артеріальній гіпертензії у осіб літнього віку.	2	-
	6. Фізична терапія при ішемічній хворобі серця, інфаркті міокарда та хронічній серцево-судинній недостатності у осіб літнього віку.	2	-
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.	7. Фізична терапія при дисфагії, синдромі мальнутриції, синдромі нейрогенного кишечника, захворюваннях шлунку, жовчного міхура, підшлункової залози та печінки у осіб літнього віку.	2	-
Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях	8. Фізична терапія при синдромі нетримання сечі, нефрологічних та урологічних	2	-

системи сечовиділення у осіб літнього віку.	захворюваннях у осіб літнього віку.		
Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.	9. Фізична терапія при судинних захворюваннях мозку у осіб літнього віку.	2	-
	10. Фізична терапія при хворобі Паркінсона у осіб літнього віку.	2	-
	11. Фізична терапія при когнітивних порушеннях та хворобі Альцгеймера у осіб літнього віку.	2	-
	12. Фізична терапія при захворюваннях периферичної нервової системи у осіб літнього віку.	2	-
Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.	13. Фізична терапія при остеопорозі у осіб літнього віку.	2	-
	14. Фізична терапія при деформуючому остеоартрозі у осіб літнього віку.	2	-
	15. Фізична терапія при ревматоїдному артриті та подагрі у осіб літнього віку.	2	-
Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.	16. Фізична терапія при цукровому діабеті та ожирінні у осіб літнього віку.	2	-
Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях системи крові у осіб літнього віку.	17. Фізична терапія при порушеннях гемостазу, анеміях, онкогематологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	2	-
Всього годин:		34	-

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання

Тема 1. Сучасні уявлення про старість і старіння. Основні гіпотези і теорії старіння.	1. Анотування інформаційних джерел стосовно понять про сучасні уявлення про старість і старіння, основні гіпотези старіння.	3	-
	2. Підготовка до практичного заняття з теми 1.	3	-
Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.	3. Анотування інформаційних джерел стосовно факторів ризику, діагностики і засобів попередження передчасного старіння; фізичного навантаження і особливостей раціонального харчування в літньому віці.	2	-
	4. Підготовка реферату та презентації зі питань боротьби зі шкідливими звичками; профілактики порушень сну і психічних розладів у людей літнього віку.	2	-
	5. Підготовка до практичного заняття з теми 2.	2	-
Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.	6. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при хронічному бронхіті та хронічному обструктивному захворюванні легень у осіб літнього віку.	5	-
	7. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при гострій пневмонії та бронхіальній астмі у осіб літнього віку.	5	-
	8. Підготовка до практичного заняття з теми 3.	4	-
Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб літнього віку.	9. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при атеросклерозі та артеріальній гіпертензії у осіб літнього віку.	4	-
	10. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії	6	-

	при ішемічній хворобі серця, інфаркті міокарда та хронічній серцево-судинній недостатності у осіб літнього віку.		
	11. Підготовка до практичних занять з теми 4.	4	-
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.	12. Анутовання інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при дисфагії, синдромі мальнутріції, нейрогенному кишечнику, захворюваннях жовчного міхура, підшлункової залози та печінки у осіб літнього віку.	2	-
	13. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при при хронічному гастриті, виразковій хворобі та раку шлунку у осіб літнього віку.	2	-
	14. Підготовка до практичного заняття з теми 5.	2	-
Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях системи сечовиділення у осіб літнього віку.	15. Анутовання інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при синдромі нетримання сечі та пієлонефриті у осіб літнього віку.	2	-
	16. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при аденомі передміхурової залози, раку передміхурової залози та раку сечового міхура у осіб літнього віку.	2	-
	17. Підготовка до практичного заняття з теми 6.	2	-
Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.	18. Анутовання інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при судинних захворюваннях мозку у осіб літнього віку.	3	-
	19. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при когнітивних порушеннях	3	-

	та хворобі Альцгеймера у осіб літнього віку.		
	20. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при хворобі Паркінсона у осіб літнього віку.	3	-
	21. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при захворюваннях периферичної нервової системи у осіб літнього віку.	3	-
	22. Підготовка до практичних занять з теми 7.	4	-
Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.	23. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при остеопорозі у осіб літнього віку.	4	-
	24. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при деформуючому остеоартрозі у осіб літнього віку.	4	-
	25. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при ревматоїдному артриті та подагрі у осіб літнього віку.	4	-
	26. Підготовка до практичних занять з теми 8.	4	-
Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.	27. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при цукровому діабеті та ожирінні у осіб літнього віку.	3	-
	28. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при захворюваннях щитоподібної залози у осіб літнього віку.	3	-
	29. Підготовка до практичного заняття з теми 9.	2	-
Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях	30. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при	3	-

системи крові у осіб літнього віку.	порушеннях гемостазу, анеміях, онкогематологічних захворюваннях у осіб літнього віку.		
	31. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при порушеннях гемостазу, анеміях, онкогематологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	3	-
	32. Підготовка до практичного заняття з теми 10.	2	-
Всього годин:		100	-

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування фізичної терапії особам літнього віку в залежності від клінічного діагнозу пацієнта/клієнта, перебігу захворювання, принципів та характеру лікування; обстеження та визначення функціонального стану, рівня фізичного розвитку, рухових та інших порушень завдяки:

знанням: особливості змін, що відбуваються в організмі при старінні; основних концепцій старіння, сучасної вікової класифікації; особливостей прояву і плину різних захворювань в геронтологічній практиці; методик проведення занять з профільними хворими, методів дослідження та оцінки фізичної терапії та ерготерапії в геронтології та геріатрії;

умінням: визначати фізичний рівень особи літнього віку та її рухові можливості; планувати програми фізичної терапії для геріатричних пацієнтів різних вікових груп в залежності від клінічного діагнозу, перебігу захворювання та характеру лікування; визначати клінічно-обґрунтовані рухові режими; контролювати та враховувати ефективність окремих занять та всієї програми у цілому; документувати плани фізичної терапії та результатів занять або процедур.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія, спеціалізація 227.1 Фізична терапія

Шифр	Програмні результати навчання
ПР 01	Демонструвати знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПР 03	Демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.
ПР 04	Демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.
ПР 05	Демонструвати уміння визначати функціональний стан осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.
ПР 06	Проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.
ПР 08	Демонструвати уміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.
ПР 09	Демонструвати уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та очікуваних результатів фізичної терапії.
ПР 10	Демонструвати уміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.
ПР 11	Демонструвати уміння встановлювати цілі втручання.
ПР 12	Демонструвати уміння розробляти технологію втручання.
ПР 13	Демонструвати уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення.
ПР 15	Демонструвати уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.
ПР 16	Постійно дотримуватись безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта.
ПР 17	Демонструвати уміння проводити самостійну практичну діяльність.
ПР 18	Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
ПР 19	Демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.
ПР 22	Демонструвати професійний розвиток та планувати його.
ПР 23	Демонструвати уміння здійснювати науково дослідну діяльність.
ПР 24	Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Сучасні уявлення про старість і старіння. Основні гіпотези і теорії старіння.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	6
2. Геріатричні синдроми. Фактори ризику, діагностика і засоби попередження передчасного старіння.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	7
3. Фізична терапія при хронічному бронхіті та хронічних обструктивних захворювання легень у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
4. Фізична терапія при гострій пневмонії та бронхіальній астмі у осіб літнього віку	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
5. Фізична терапія при атеросклерозі та артеріальній гіпертензії у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
6. Фізична терапія при ішемічній хворобі серця, інфаркті міокарда та хронічній серцево-судинній недостатності у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
7. Фізична терапія при дисфагії, синдромі мальнутріції, синдромі	Експрес-контроль. Есе.	7

нейрогенного кишечника у осіб літнього віку.	Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	
8. Фізична терапія при синдромі нетримання сечі, нефрологічних та урологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
9. Фізична терапія при судинних захворюваннях мозку у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
10. Фізична терапія при хворобі Паркінсона у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
11. Фізична терапія при когнітивних порушеннях та хворобі Альцгеймера у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
12. Фізична терапія при захворюваннях периферичної нервової системи у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
13. Фізична терапія при остеопорозі у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
14. Фізична терапія при деформуючому остеоартрозі у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
15. Фізична терапія при ревматоїдному артриті та подагрі у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
16. Фізична терапія при цукровому	Експрес-контроль.	5

діабеті та ожирінні у осіб літнього віку.	Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	
17. Фізична терапія при порушеннях гемостазу, анеміях та онкогематологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. David X.Cifu, Henry L.Lew, Mooyeon Oh-Park. Geriatric Rehabilitation. ELSEVIER; 2018. 228 s.
2. Timothy L.Kauffman, Ron Scott, John O.Barr, Michael L.Moran, editors. A Comprehensive Guide to Geriatric Rehabilitation. ELSEVIER; 2014. 598 s.

Додаткова література:

1. Вороненко ЮВ, Шекера ОГ, Стаднюк ЛА, редактори. Актуальні питання геронтології і гериатрії у практиці сімейного лікаря. К.: Заславський; 2015. 530 с.
2. Денхем М.Дж, Чинарин И, редакторы. Болезни крови у пожилых. М.: Медицина; 1989. 249 с.
3. Джесси Джоунс С., Дж. Роуз Дебра, редактори. Старение и двигательная активность. К.: Олимпийская литература; 2012. 440с.
4. Коркушко ОВ. Передчасне старіння. Київ; 2004. 211 с.

5. Коркушко ОВ, Чеботарев ДФ. Гериатрия в терапевтической практике. К.: Здоров'я; 2003. 840 с.
6. Пинчук ИЯ. Общие понятия о реабилитации пожилых людей. К.; 2007. 183 с.
7. Поворознюк ВВ. Заболевания костно-мышечной системы и возраст. Проблеми остеології. 2009. 12(4):6-15.
8. Рекомендации Европейской Ассоциации урологов по нейроурологии. Европейская ассоциация урологов. 2016. 34 с.
9. Семидоцька ЖД, Чернякова Ю, Піонова ОМ, Трифонова НС. Сучасні аспекти хронічного обструктивного захворювання легень. Східноєвропейський журнал внутрішньої та сімейної медицини. 2016. 2:4-12.
10. Чеботарев Д.Ф., Коркушко О.В. Гериатрия в клинической практике. Киев; 2001. 355 с.
11. Яблучанский НИ, Лысенко НВ. Остеопороз тихая эпидемия. Харьков: Medicus Amicus. 2011. 172 с.
12. Jill C.Cash, Cheryl A.Glass, editors. Adult-Gerontology Practice Guidelines. New York. SPRINGER PUBLISHING COMPANY; 2019. 1112 s.
13. Leseley K.Bowker, James D.Price, Kunal S.Shah, Sarah C.Smith, editors. Oxford hendbookof geriatric medicine. OXFORD UNIVERSITY PRESS; 2018. 1037 s.
14. Marke A.Brimer, Michael L.Morgan, editors. Clinical Cases in Physical Therapy. BUTTERWORTH HEINEMANN; 2004. 206 s.

Електронні ресурси:

1. <https://abilis.com.ua/korysna-informatsiia/korysni-internet-resursy.html>
2. <http://www.nbuu.dov.ua/>
3. <http://www.nlm.nih.gov/>
4. <http://studentam.net>
5. <https://www.hopkinsarthritis.org/patient-corner/disease-management/rehabilitation-management-rheumatoid-arthritis-patients/#ref10>
6. <http://www.medbook.net.ru/21.shtml>
7. <http://www.rehabilitology.ru/>
8. <http://www.vertigo.ru>
9. <http://www.parkinson.org/>
10. <http://www.parkinson.spb.ru/>
11. <http://www.movementdisorders.org/>
12. <http://www.strokeassociation.org/>
13. <http://www.stroke.org/>
14. <http://www.alz.org/>
15. <http://www.alzforum.org/>
16. <http://www.alz.uci.edu/>
17. <http://www.sleepfoundation.org/>